

Spotlight

Een onderwerp telkens beknopt uitgelicht

Dit keer,

Het traject van werklozen toegelaten na tewerkstelling bij de OCMW's (artikel 60§7).

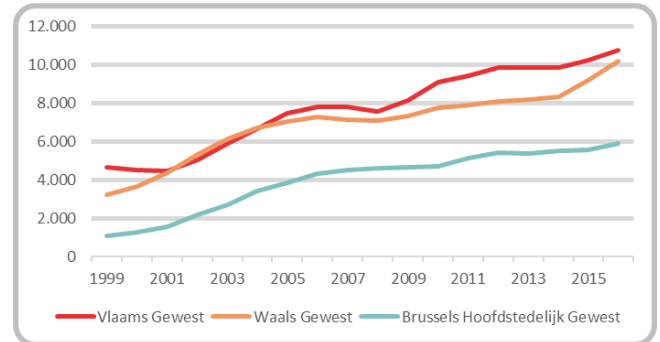
Inleiding

Deze spotlight werpt zijn licht op een kleine populatie binnen de uitkeringsgerechtigde volledig werkloze werkzoekenden (UVW-WZ): de personen die zijn ingestroomd op basis van arbeidsprestaties voor de OCMW's (artikel 60§7 van de organieke OCMW-wet van 8 juli 1976, geregionaliseerd in het kader van de Zesde Staatshervorming). Meer bepaald betreft het voormalig gerechtigden op maatschappelijke integratie of op maatschappelijke financiële steun die door de OCMW's tewerkgesteld zijn en die op basis van die tewerkstelling recht hebben op een werkloosheidsuitkering. Het doel van de tewerkstelling door de OCMW's is om personen die zij begeleiden terug dichterbij de arbeidsmarkt te leiden, door het aanbieden van een werkervaring op maat, maar richt zich daarbij sterk op het bekomen van een positieve sociale transitie. De leefloongerechtigde wordt met de nodige omkadering tewerkgesteld voor het precieze aantal dagen die hij/zij dient te presteren om het recht op een werkloosheidsuitkering te openen. In de meest succesvolle gevallen kan dit leiden tot een bestendige tewerkstelling, maar in principe loopt het contract samen met het traject ten einde. De leefloongerechtigde kan in dat geval o.b.v. de geleverde sociale bijdragen echter instromen in het stelsel van werkloosheidsuitkeringen, wat een belangrijke transitie is in het kader van de armoedeproblematiek die per definitie speelt in deze doelgroep. Als uitkeringsgerechtigde werkloze zet hij/zij zijn activeringstraject bovendien voort, al dan niet in het kader van specifieke activeringsprogramma's, aangezien de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt een voorwaarde is voor het recht op de werkloosheidsuitkering.

De data in deze publicatie hebben betrekking op de werklozen die toegelaten zijn tot de uitkering o.b.v. een tewerkstelling art. 60§7. Dit is slechts een deelpopulatie van het totaal aantal personen dat een tewerkstellingstraject art. 60 doorloopt bij de OCMW's. Het aantal personen dat door de OCMW's wordt tewerkgesteld op basis van art. 60 ligt, mede door de trend naar activeringsbeleid, in stijgende lijn sinds de jaren 1990 (Raeymaeckers et al, 2009). Cijfers van de POD MI tonen een verdrievoudiging van het aantal personen met een artikel 60 tewerkstelling in 2016 ten opzichte van 1999 (zie grafiek 1). Door de regionalisering zijn er na 2016 geen federale cijfers meer beschikbaar.

Grafiek 1

Aantal leefloongerechtigden tewerkgesteld in het kader van art. 60

Bron: POD MI (<https://www.mi-is.be/nl/studies-publicaties-statistieken>)

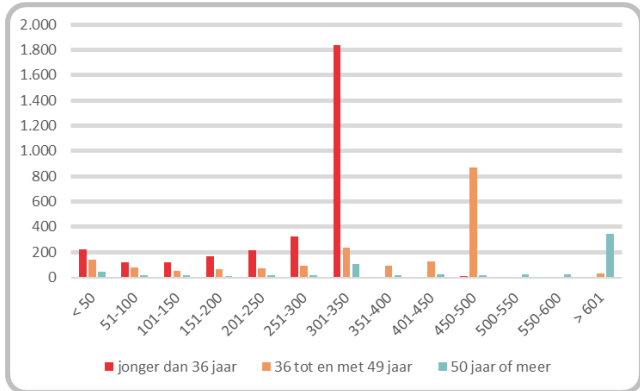
Aangezien de duurtijd van het arbeidscontract art. 60 afhankelijk is van de toelaatbaarheidsvoorwaarden van het werkloosheidssysteem, bevragen de OCMW's bij de RVA voor elk individu het aantal dagen dat nog moet worden gepresteerd opdat de persoon toegang zou krijgen tot de werkloosheidsuitkering. Dankzij een recent gelanceerd digitaal berekeningsplatform is er sinds kort exploiteerbare data beschikbaar over het aantal te presteren dagen aan het begin van een art. 60 traject bij de OCMW's.

De toelaatbaarheidsvoorwaarden verschillen per leeftijdscategorie, mits uitzonderingen¹. In algemene termen is een persoon toelaatbaar indien de persoon 312 dagen heeft gewerkt voor personen jonger dan 36 jaar, 468 dagen voor personen van 36 tot en met 49 jaar en 624 dagen voor personen van 50 jaar of ouder. Grafiek 2 toont voor de leefloongerechtigden in de periode juni 2022 tot en met juli 2023 de verdeling van het aantal te presteren dagen per leeftijdscategorie. Er zijn drie duidelijke pieken in de grafiek die overeenkomen met het totale aantal dagen dat men moet presteren alvorens men recht heeft op een werkloosheidsuitkering. Van de totaal 5.597 personen waarvoor via dit nieuwe platform een berekening is gemaakt, moet 34% exact 312 dagen presteren, 15% 468 dagen en 6% 624 dagen. 55% van de personen heeft dus voor het begin van de art. 60 tewerkstelling geen gewerkte dagen binnen de referentieperiode die kunnen worden meegeteld in de berekening voor de toelaatbaarheid.

¹ Meer details over de toelaatbaarheidsvoorwaarden zijn terug te vinden op infofiche T31 (<https://www.rva.be/burgers/volledigewerkloosheid/hebt-u-recht-op-een-werkloosheidsuitkering/hebt-u-recht-op-uitkeringen-na-een-tewerkstelling>)

Grafiek 2

Frequentie van het aantal te presteren dagen om te voldoen aan de toelaatbaarheidsvoorwaarden voor de volledige werkloosheid (berekening van juni 2022 tot en met juli 2023)

Diverse publicaties hebben de mate van doorstroom van een tewerkstelling artikel 60 naar de werkloosheidsuitkering in kaart gebracht. In 2009 verscheen een studie waarin de personen die een artikel 60 tewerkstelling beëindigen worden opgevolgd (Raeymaeckers et al, 2009). Iets minder dan de helft van de personen die het activeringstraject heeft beëindigd, wordt direct daarna geregistreerd als werkzoekende, met slechts 5% dat een activeringsprogramma start bij RVA.² Op lange termijn eindigt ongeveer 30% bestendig in de werkloosheid, terwijl een kleine 20% voornamelijk werkloos is, zij het met regelmatige onderbrekingen van de werkloosheidsperiodes. Sinds de regionalisering evalueert FOREM de uitstroom van Waalse leefloongerechtigden die een artikel 60 tewerkstelling hebben beëindigd (Naveaux, 2020 en 2022). De bevindingen in deze rapporten tonen een gelijkaardig beeld als de studie uit 2009: de grootste uitstroom gaat naar de werkloosheid. Artikel 60 wordt in de conclusies een springplank naar een re-integratie in de sociale zekerheid genoemd. Die vaststelling sluit aan bij de doelstelling van opwaartse sociale transitie, die bij deze tewerkstellingsmaatregel wordt beoogd. Een minderheid van de uitstromers blijft aan het werk 1 jaar na het beëindigen van het artikel 60.

De huidige publicatie behandelt m.a.w. de grootste groep personen die een tewerkstelling art. 60 succesvol voltooit. Deze groep omvat echter per definitie niet de meest succesvolle trajecten van de artikel 60§7 tewerkstellingen, die uitmonden in een bestendige tewerkstelling, noch de vroegtijdig stopgezette tewerkstellingen, waarmee per definitie geen recht op een uitkering kon worden geopend. Hoe dan ook moeten we er rekening mee houden dat deze personen tot de meest kwetsbare laag van onze bevolking behoren. De werklozen art. 60, die een grote afstand tot de arbeidsmarkt kennen, genoten al voor ze instroomden begeleiding en ondersteuning door o.a. de OCMW's bij hun activering, wat hen onderscheidt van andere doelgroepen in de werkloosheid die soms moeilijk te activeren blijken. Ca. 10 jaar terug heeft de RVA reeds een publicatie gemaakt rond deze specifieke groep werklozen (RVA, 2012). We verwijzen graag naar deze studie voor meer informatie rond de wijzigingen van het artikel 60§7 zoals uitgevoerd door de OCMW's.

In deze spotlight bekijken we de evolutie van de zogenaamde 'werklozen art. 60' en volgen we het traject dat ze afleggen tijdens de periode van werkloosheid. We bestuderen in welke mate deze groep doorstroomt naar andere statuten binnen de werkloosheid en of dit verschilt naargelang de persoonskenmerken. Daarnaast bekijken we de uitstroom uit de werkloosheid, waarbij er aandacht is voor de kwaliteit van de uitstroom naar werk.

² Hierbij moet er uiteraard rekening mee worden gehouden dat deze publicatie voorafgaat aan de Zesde Staatshervorming. Waar dergelijke activeringsprogramma's toen nog door de RVA werden uitgevoerd, gaat het momenteel grotendeels om geregionaliseerde materies. Daarnaast wordt er in de publicatie niet gespecificeerd of de

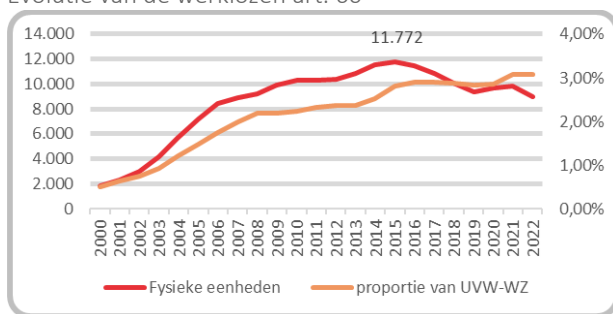
categorie werkzoekenden een uitkering ontvangen of niet. Aangezien het personen betreft die succesvol een art. 60 tewerkstellings-traject hebben voltooid, betreft het naar alle waarschijnlijkheid uitkeringsgerechtigde werkzoekenden.

1

Algemene evolutie van de populatie binnen de werkloosheid

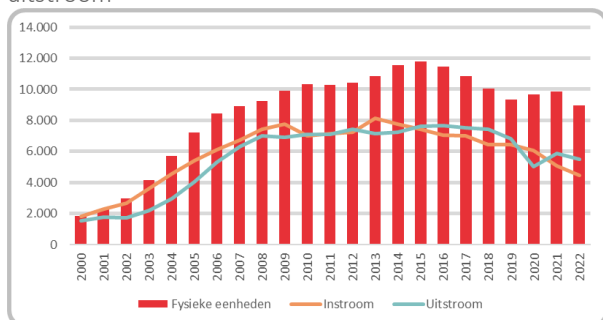
In de periode van 2000 tot 2022 zijn er 91.238 personen die ten minste één betaling hebben ontvangen binnen het werkloosheidsstatuut o.b.v. een art. 60§7 tewerkstelling. De populatie werklozen art. 60 bereikt zijn hoogtepunt in 2015 met gemiddeld 11.772 betalingen per maand (grafiek 3 - linker as). Het aantal betalingen kent in de periode 2000 tot 2015, en met uitzondering van 2011, een stijgende trend. Daarna volgt een dalende trend, die werd onderbroken door de coronacrisis. Op de rechteras van grafiek 3 zien we dat de betalingen voor de werklozen art. 60 proportioneel aangroeit binnen de populatie UVW-WZ van 0,5% in 2000 naar 3,1% in 2022.

Grafiek 3
Evolutie van de werklozen art. 60

In grafiek 4 wordt de in- en uitstroom van dit statuut weergegeven³. Het betreft voor de in- en uitstroom de respectievelijk eerste of laatste betaling van een persoon in dit statuut en zonder rekening te houden met betalingen voor de persoon binnen de andere statuten van de werkloosheid. De in- of uitstroom kan dus ook een verschuiving zijn van of naar een ander werkloosheidsstatuut. De instroom stijgt tot en met 2009, waarna er een terugval is in 2010. Hierna is er terug een stijging tot in 2013, waarna er een continue daling is tot in 2022. De uitstroom kent een stijging tot in 2016, met tijdelijke terugvallen in 2009, 2013 en 2014. Vanaf 2017 daalt de uitstroom, met een uitzonderlijke daling in 2020 door de coronacrisis. Algemeen zien we dat zowel de instroom als de uitstroom samenhangen met de economische situatie. Tijdens economisch moeilijkere periodes zijn er meer instromers, terwijl het aantal uitstromers daalt.

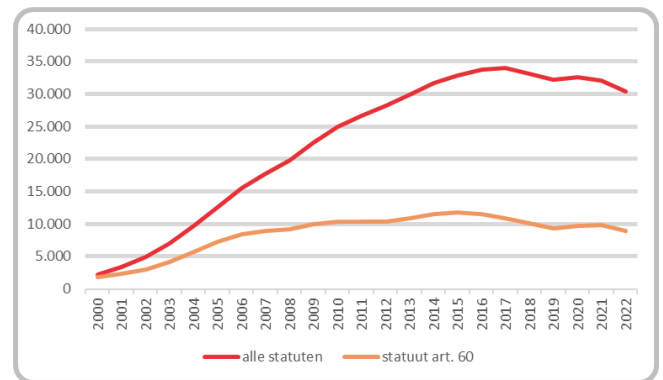
Grafiek 4
Evolutie van de werklozen art. 60: fysieke eenheden, in- en uitstroom

³ Een persoon die instroomt, is een persoon die een uitkering ontving in maand X, maar niet in maand X-1. De uitstromende personen

In grafiek 5 hernemen we de evolutie van de fysieke eenheden van grafiek 3, maar voegen we de betalingen in alle werkloosheidsstatuten toe voor de populatie die ooit is ingestroomd via art. 60. Dit maakt duidelijk dat er veel meer betalingen gebeuren voor deze populatie dan enkel binnen het statuut art. 60. Dit geeft al een eerste indicatie dat deze groep werklozen na hun uitstroom uit het statuut art. 60 doorstromen naar andere statuten binnen de werkloosheid, alsook dat ze langdurig in de werkloosheid blijven. In 2022 zijn er 30.437 betalingen voor personen die zijn ingestroomd op basis van een artikel 60§7 tewerkstelling, waardoor ze 7,4% van het totaal aantal betalingen voor werkloosheid ontvangen. Van de langdurig werklozen (2 jaar of langer) is ca. 1/10 ooit ingestroomd op basis van dit statuut.

Grafiek 5
Fysieke eenheden voor werklozen art. 60 binnen en buiten statuut

De doorstroom naar andere statuten binnen de werkloosheid komt ook duidelijk naar voor in het bestuderen van de trajecten. Meer bepaald kunnen we voor alle 91.238 personen kijken vanaf hun eerste betaling binnen het statuut 'art. 60' naar het traject dat ze binnen de werkloosheid afleggen tot het einde van 2022. De maximale opvolgingsperiode (vanaf januari 2000) betreft dus 276 maanden (ofwel 23 jaar). Deze maximale opvolgingsperiode betreft 212 personen. Voor 90% van de personen is de opvolgperiode 169 maanden (14 jaar en 1 maand) of minder.

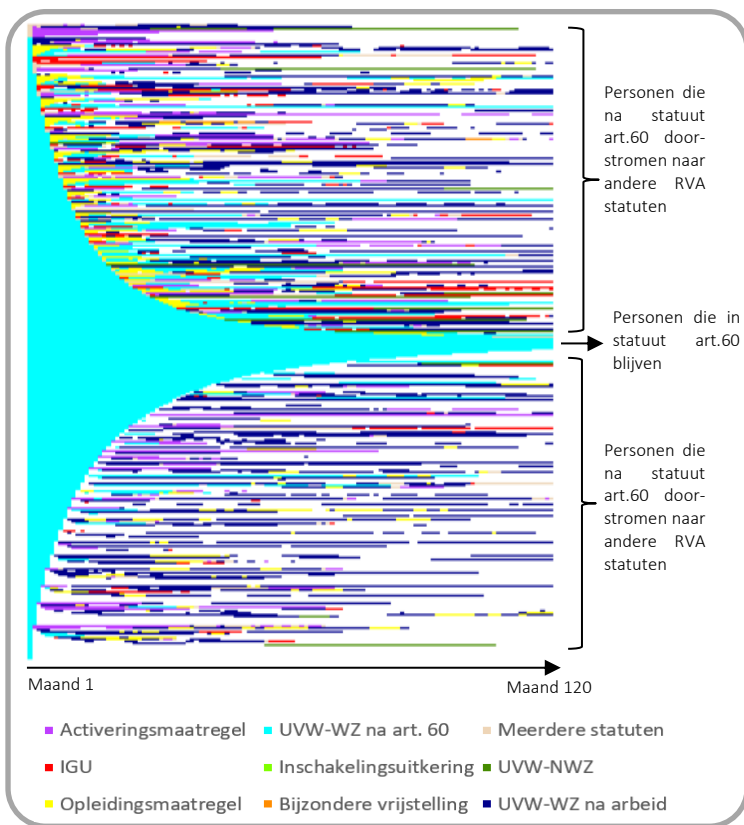
In figuur 1 tonen we de eerste 120 maanden van deze trajecten, voor de gehele populatie. Elke horizontale lijn stelt het traject van 1 persoon voor, waarbij het traject bestaat uit opeenvolgende maandelijkse statussen. Deze statussen komen overeen met de statuten in de werkloosheid. Indien men meerdere statussen combineert in 1 maand, krijgt dit een aparte label (lichtroze kleur). In figuur 1 staan in de eerste kolom de gegevens voor de instroommaand, de tweede kolom is de volgende maand, enzovoort. Er is een sortering doorgevoerd van links naar rechts, waarbij gelijke statussen bij elkaar worden gezet, beginnend bij de eerste kolom. Daarna binnen eenzelfde status wordt er verder op de tweede maand geordend, etc. tot en met de laatste maand. Hoewel een analyse van figuur 1 visueel niet vanzelfsprekend is, ligt het belang van de figuur eerder bij het aantonen dat de trajecten binnen de werkloosheid van de werklozen die instromen op basis van een artikel 60 tewerkstelling turbulent verlopen. Een bijkomende analyse van de trajecten die zichtbaar zijn in figuur 1 leert ons dat de directe doorstroom vanuit het statuut art. 60 in 44,4% van de gevallen een uitstroom

zijn dan weer diegenen die een uitkering ontvingen voor maand X-1, maar niet meer in maand X.

uit de werkloosheid betreft. Daarnaast stroomt 25,8% van de personen door naar een opleidingsmaatregel, 13,0% naar een situatie van meerdere statuten, 5,9% naar IGU, 5,5% naar UVW-WZ na (reguliere) arbeidsprestaties en 3,5% naar een activeringsmaatregel.

Figuur 1 toont ook dat de trajecten van werklozen een aan-eenrijging zijn van verschillende statuten. De vaakst voorkomende statuten doorheen het traject van wie instroomt als art. 60, zijn het statuut art. 60 zelf (41,7%), UVW-WZ na arbeid (31,7%), activeringsmaatregelen (8,7%), opleidingsmaatregelen (6,2%) en IGU (5,4%). Er is m.a.w. slechts een minderheid die langdurig en stabiel in het statuut als werkloze na een tewerkstelling art. 60 blijft. Voor de meerderheid gaat het streven naar een sterkere toenadering tot de arbeidsmarkt verder door na de instroom in de werkloosheidsuitkering.

Figuur 1
Trajecten binnen de werkloosheid van instromers in het statuut art. 60

2

Persoonskenmerken

In dit tweede deel bekijken we de evolutie van de werklozen die zijn ingestroomd op basis van een artikel 60 tewerkstelling volgens verschillende persoonskenmerken. Doordat we in het vorige deel hebben kunnen vaststellen dat deze groep werklozen doorstroomt naar andere statuten en daardoor langere tijd in de werkloosheid verblijft, voegen we een vergelijking in met de persoonskenmerken van de personen op het moment van instroom in statuut art. 60⁴. Op deze manier kunnen we een inschatting maken of sommige groepen al dan niet langer in de werkloosheid blijven dan anderen.

- Met betrekking tot geslacht zien we dat tot en met 2012 er meer betalingen zijn voor vrouwen dan mannen, waarna de mannen in de meerderheid zijn. Deze daling van het aantal vrouwen valt te verklaren door de verminderde instroom van vrouwen sinds 2010.
- De leeftijdscategorie '30 tot 49 jaar' kent veruit de meeste betalingen, gevolgd door de categorie '50 tot 65 jaar'. Het minst aantal fysieke eenheden tellen we voor de categorie '17 tot 24 jarigen'. Doordat de personen van leeftijdscategorie kunnen veranderen doorheen de opvolgperiode is een vergelijking met de instromers moeilijk. Opvallend is wel dat hoewel het aantal instromers ouder dan 50 jaar

klein en stabiel is, het aantal in fysieke eenheden sterk aangroeit in de periode. Dit betekent dat de uitstroom voor deze groep eerder beperkt is, en dat er waarschijnlijk ook werklozen doorstromen van de categorie '30 tot 49 jaar'.

- Over de hele lijn gaan de meeste betalingen naar personen met de Belgische nationaliteit. Opvallend is dat er vele personen van buiten de EU instromen, maar dat het aantal betalingen voor deze groep eerder beperkt blijft. Dit zou kunnen worden verklaard door het feit dat algemeen leefloongerechtigden met een migratieachtergrond vaker aan het werk zijn na het voltooiën van een wedertewerkstellingstraject (De Coen, Valsamis en Vanoeteren, 2018). Mogelijks zijn dit personen die reeds nuttige competenties voor de arbeidsmarkt hebben opgebouwd in hun thuisland, en die worden ondersteund bij de transitie naar de Belgische arbeidsmarkt (herscholing, talenkennis opbouwen...).
- De gezinshoofden zijn de grootste groep binnen de werklozen art. 60, gevolgd door de alleenstaanden. De meerderheid van de werklozen art. 60 is kortgeschoold, zowel in fysieke eenheden als bij de instromers. Met betrekking tot de werkloosheidsduur zien we een stijgend aantal betalingen voor de categorie '2 jaar of langer' wat wijst op de lange duur van het verblijf binnen de werkloosheid van deze populatie.

Grafiek 6

Verdeling van werklozen art. 60 naar persoonskenmerken per jaar (in fysieke eenheden) (links) en verdeling van de instromers in statuut art. 60 naar persoonskenmerken per jaar (in personen) (rechts)

⁴ Voor de personen die voor 2000 instroomden, worden de persoonskenmerken genomen van januari 2000.

Grafiek 6 - vervolg

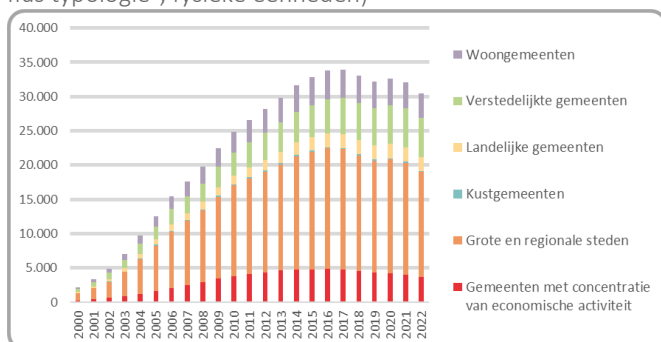
Verdeling van werklozen art. 60 naar persoonskenmerken per jaar (in fysieke eenheden) (links) en verdeling van de instromers in statuut art. 60 naar persoonskenmerken per jaar (in personen) (rechts)

Aangezien het beleid van de OCMW's op gemeentelijk niveau wordt uitgevoerd, is het relevant om te kijken naar de geografische spreiding van de werklozen binnen dit statuut. Veruit de meeste betalingen gaan naar mensen die wonen in grote of regionale steden (zie grafiek 7). Bij de kustgemeenten en de landelijke gemeenten blijft het aantal beperkt. Deze cijfers liggen in lijn met de verdeling van de leefloongerechtigden met een artikel 60 tewerkstelling naar type gemeenten (De Coen, Valsamis en Vanoeteren, 2018; Naveaux, 2020 en 2022).

Grafiek 7

Verdeling van de werklozen art. 60 naar type gemeente (Belfius typologie⁵; fysieke eenheden)

De gemeenten met het meeste instromers zijn Antwerpen (11.072), Charleroi (5.579) en Brussel (4.328) (zie tabel 1). In totaal zijn er 16 Belgische gemeenten die meer dan 1000 instromers hebben. Opvallend is dat er naast Antwerpen slechts 2 andere Vlaamse gemeente (Gent met 1.993 instromers en Oostende met 1.377 instromers) in deze lijst terug te vinden zijn. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is daarentegen veel sterker vertegenwoordigd, met 9 gemeenten. Bekijken we de verdeling per gewest van het aantal instromers

(grafiek 6) dan zien we dat de meeste instromers komen uit het Waals Gewest, gevolgd door het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Over de gehele periode stromen er 41.334 personen uit het Waals Gewest (45,3% van het totaal), 30.432 personen uit het Vlaams Gewest (33,4% van het totaal) en 19.472 personen uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (21,3% van het totaal) in. De verschillen komen er voornamelijk door een veel lagere instroom in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vanaf 2010 en de stijging in het aantal instromers in het Waals Gewest vanaf 2016.

Met betrekking tot het aantal fysieke eenheden per gewest (grafiek 6) zien we een ononderbroken stijgende trend voor het Waals Gewest, terwijl het aantal voor de andere twee gewesten een maximum bereikt in 2016, waarna het aantal afneemt.

Tabel 1

Gemeenten met meer dan 1.000 instromers

Gemeente	Aantal instromers (2000-2022)
Antwerpen	11.072
Charleroi	5.579
Brussel	4.328
Bergen	2.302
Sint-Jans-Molenbeek	2.064
Schaarbeek	2.061
Namen	2.052
Luik	1.994
Gent	1.993
Anderlecht	1.447
Oostende	1.377
Elsene	1.343
Sint-Gillis	1.292
Jette	1.050
Sint-Joost-Ten-Node	1.048
Vorst	1.046

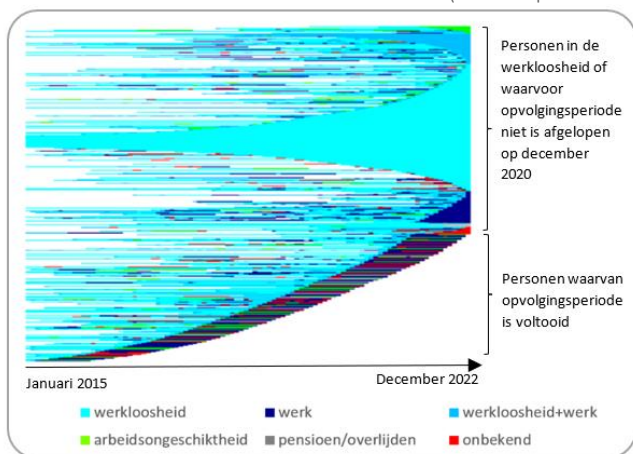
⁵ Belfius 2018

3

Uitstroom uit de werkloosheid

In dit laatste deel bestuderen we de transitie van de werklozen art. 60 naar andere, voor de RVA waarneembare socio-economische posities. In deze analyse waarvoor we ook externe data gebruiken (zoals gegevens met betrekking tot tewerkstelling, arbeidsongeschiktheid, pensioen en overlijden (RVA, 2021)) is de periode in de analyses beperkt van januari 2015 tot en met december 2022. De externe data werd per persoon opgevraagd voor de hele periode van de werkloosheid, als ook de 12 maanden volgend op de laatste betaling. Op deze manier krijgen we informatie over onderbrekingen in de werkloosheidsperiodes als ook over de periodes na de uitstroom uit de werkloosheid. Ter vereenvoudiging van de analyse, maken we abstractie van het statuut binnen de werkloosheid. Alle statuten die we in figuur 1 hebben onderscheiden, hergroeperen we tot de categorie werkloosheid. De trajecten van 44.088 personen worden gepresenteerd in figuur 2. De trajecten zijn chronologisch weergegeven: de eerste kolom is januari 2015 en de laatste kolom is december 2022.

Figuur 2
Statuut binnen en buiten de werkloosheid (44.088 personen)

Per maand werd de status bepaald voor elk persoon, waarbij er prioriteiten werden ingesteld. Indien men in de loop van de maand overlijdt of op pensioen gaat, krijgt men die status, ongeacht of men ook nog heeft gewerkt of een werkloosheidsuitkering heeft gekregen voor die maand. Daarna wordt gekeken naar werk en werkloosheid, waarbij er een combinatie mogelijk is. Voor de statussen die hierna nog steeds onbepaald zijn, wordt gekeken of men een arbeidsongeschiktheidsuitkering heeft ontvangen. Indien ook dit niet het geval is, worden de statussen als onbekend gelabeld. Ten slotte zijn de maanden waarvoor geen data werden opgevraagd wit gekleurd (dus maanden buiten de werkloosheidsperiode of buiten de opvolgperiode van 12 maanden na de laatste betaling).

De meest voorkomende status in figuur 2 is werkloosheid (65,6%), gevolgd door werkloosheid+werk (15,7%) (zie tabel 2). Daarnaast betreffen 11,1% van de statussen maanden waarin gewerkt wordt. Hoewel er ook kortere transitie uit de werkloosheid op te tekenen vallen, zien we voornamelijk langere periodes in werk of ziekte.

De laatste opgevolgde status van de trajecten bepaalt de uitstroomrichting (tabel 2). 38,0% van de trajecten eindigen in de status werkloosheid, terwijl nog eens 9,1% werk en

werkloosheid combineert. Deze groep stroomt dus niet uit uit de werkloosheid tijdens de onderzochte periode. 30,5% van de personen is die laatste maand aan het werk zonder combinatie van een werkloosheidsuitkering. 8,8% van de personen is arbeidsongeschikt.

Tabel 2
Frequenties per status voorkomend in figuur 2

	Alle opgevolgde maanden		Laatste maand in opvolging	
werkloosheid	1.471.838	65,6%	16.746	38,0%
werk	249.850	11,1%	13.449	30,5%
werkloosheid+werk	351.484	15,7%	4.029	9,1%
arbeidsongeschiktheid	74.373	3,3%	3.897	8,8%
pensioen	13.666	0,6%	1.294	2,9%
overlijden	3.608	0,2%	387	0,9%
onbekend	78.929	3,5%	4.286	9,7%
	2.243.748		44.088	

Voor 62.039 personen eindigt hun traject in de periode 2000-2022. Voor deze groep kunnen we de duur van het hele traject berekenen (tabel 3). De gemiddelde duur tussen de eerste en laatste betaling voor deze groep was 74 maanden. De helft van de 62.039 personen heeft een duur van minder dan 5 jaar (dit is de mediaanduur). 2,8% van het totaal aantal personen stroomt na de eerste maand uit, terwijl 13,6% een duur heeft van 1 jaar of minder.

In het Vlaams Gewest is het aandeel uitstromers (77,6%) groter dan in de andere gewesten. In het Waals Gewest is de gemiddelde duur en de mediaan duur het laagst. De grotere uitstroom in het Vlaams Gewest vindt dus niet plaats in het eerste jaar van de werkloosheidsperiode.

Tabel 3
Kerncijfers met betrekking tot duur van trajecten van de uitstromers

	Brussels Hoofdstedelijk			Land
	Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest	
instromers in art. 60	19.475	30.430	41.333	91.238
% uitstromers	65,0%	77,6%	62,3%	68,0%
duur = 1 maand	2,7%	2,4%	3,3%	2,8%
duur maximum 12 maanden	13,5%	12,8%	14,3%	13,6%
gemiddelde duur	78	74	73	74
mediaan duur	66	60	58	60

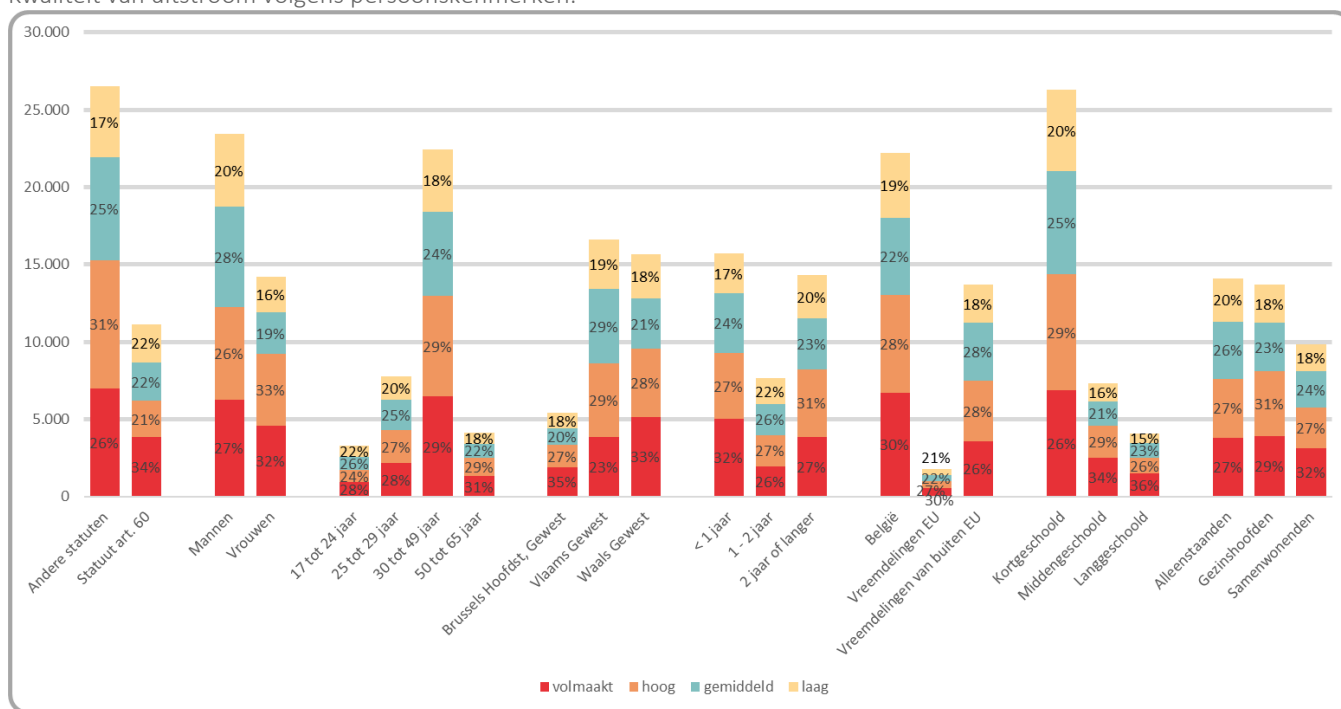
Ten slotte berekenen we de kwaliteit van deze uitstromen naar werk volgens de methode beschreven in een eerdere spotlight (Nuyts, 2022). Die methode resulteert in een 'score' van de tewerkstelling na uitstroom, naargelang hoe stabiel en duurzaam die blijkt gedurende één semester. In de periode 2015-2022 kunnen er 86.337 uitstromen worden geïdentificeerd (onderbrekingen waarin men minstens 1 maand geen uitkering krijgt). Ongeveer de helft van deze uitstromen (41.639 of 48,2%) betreffen uitstromen naar werk. Aangezien we enkel de eerste uitstroom per semester bekijken, berekenen we de kwaliteit van de uitstroom voor 37.666 uitstromen. 29,5% van de uitstromen betreft een uitstroom direct uit het statuut art. 60. Meer dan 2/3de van de uitstromen naar werk volgt nadat men eerder is doorgestroomd naar een ander statuut binnen de werkloosheid. De kwaliteit van de uitstroom naar werk ligt iets hoger bij de laatste groep, met 57,6% van de uitstromen van hoge of volmaakte kwaliteit, terwijl dit bij de eerste groep maar 55,5% is. Gemiddeld genomen ligt het percentage met een hoge of volmaakte

kwiliteit even hoog voor de werklozen art. 60 als voor de totale groep UVW-WZ (zonder SWT) zoals besproken in een eerdere spotlight (Nuyts,2022).

Het aantal uitstromen voor vrouwen is lager dan dat van de mannen, maar de kwaliteit van de uitstroom naar werk ligt aanzienlijk hoger voor vrouwen (64,9% hoog of volmaakt) dan voor mannen (52,2% hoog of volmaakt). Bij de leeftijds-categorieën zien we dat de uitstroom in absolute cijfers samenhangt met de verdeling van de populatie, met uitzondering van de 50-plussers, waarvoor het aantal uitstromen eerder beperkt is. De kwaliteit stijgt met de leeftijd. Zoals vermeld kent het Vlaams Gewest de hoogste uitstroom. De kwaliteit van de uitstroom ligt echter beduidend lager in het

Vlaams Gewest (51,8% hoog of volmaakt) dan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (61,3% hoog of volmaakt) en het Waals Gewest (61,0% hoog of volmaakt). Betreffende de werkloosheidsduur zien we een opvallend lagere uitstroom naar werk en kwaliteit van de uitstroom voor de personen met een werkloosheidsduur tussen 1 en 2 jaar. Naar nationaliteit zien we een lagere uitstroomkwaliteit voor vreemdelingen van buiten de EU. Volgens studieniveau zien we een beduidend lagere kwaliteit van uitstroom voor de kortgeschoolden. Ten slotte betreffende gezinscategorie ligt de kwaliteit van de uitstroom lager voor alleenstaanden, dan voor gezinshoofden en samenwonenden.

Grafiek 8
Kwaliteit van uitstroom volgens persoonskenmerken.

4

Te onthouden

Leefloongerechtigden kunnen worden geactiveerd via tewerkstellingen in het kader van artikel 60§7, waarvan de meerderheid van de succesvolle trajecten resulteren in een instroom in de werkloosheid. Slechts een kleine groep kan direct verder aan het werk. De werklozen artikel 60 zijn dus een zeer specifieke doelgroep binnen de uitkeringsgerechtigden van de RVA. Deze spotlight geeft inzicht in het activeringspotentieel van de leefloongerechtigden die een tewerkstellings-traject hebben voltooid en zijn ingestroomd in de werkloosheid. Algemeen tekent zicht het beeld af van **een groep die veel begeleiding vraagt om dichterbij de arbeidsmarkt te komen, maar waarvoor die begeleiding duidelijk wel vruchten afwerpt.**

Dat deze groep, ondanks de tewerkstelling bij de OCMW's, nog altijd ver van de arbeidsmarkt staat wordt duidelijk als we de trajecten binnen de werkloosheid bekijken. **Hun trajecten zijn lang.** Zo stroomt slechts 1 op 7 in het eerste jaar uit, terwijl 1 op 2 na 5 jaar nog altijd niet is uitgestroomd. Gemiddeld duurt het traject binnen de werkloosheid 6 jaar en 2 maanden.

Daarnaast zien we ook statuutverschuivingen. Maanden van werkloosheid worden afgewisseld met activeringsprogramma's, opleidingen en/of werk. **Deze werklozen zijn vaak actief bezig hun arbeidsmarktpositie te verbeteren** door opleidingen te volgen of combineren werken en werkloosheid (al dan niet in het kader van een activeringsprogramma). Slechts een kleine groep blijft langdurig in het statuut artikel 60 zitten.

Er is dus in vele gevallen sprake van een **positieve sociale transitie richting de arbeidsmarkt**, ook al kunnen ze nog niet volledig loskomen van de werkloosheid.

Opvallend is de **hoge uitstroom van personen met een nationaliteit van buiten de EU.** Deze groep verblijft eerder kort in de werkloosheid. Dit sluit aan bij eerder onderzoek naar het belang van de trajecten art. 60 voor buitenlandse werkzoekenden die in hun thuisland al nuttige competenties voor de arbeidsmarkt hebben opgebouwd, maar langs deze weg ondersteuning krijgen bij de transitie naar de Belgische context.

Tegenover de algemeen lange trajecten en lage uitstroomcijfers, bevinden we dat de **kwaliteit van de uitstroom naar werk gemiddeld hoog** is, en er geen merkbaar verschil is met de kwaliteit van uitstroom naar werk van de totale populatie UVW-WZ (excl. SWT).

5

Bibliografie

Belfius (2018). *Typologie van de gemeenten 2018*. Research Belfius. Web : <https://research.belfius.be/nl/typologie-gemeenten>. 13.10.2023.

De Coen, A., Valsamis, D. en Vanoeteren, V. (2018). *Activering van leefloongerechtigden via tijdelijke werkervaring. Concept eindrapport*. Brussel: IDEA consult.

Naveaux, F. (2020). *Analyse du profil et de l'insertion des demandeurs d'emploi connus du Forem et ayant bénéficié d'un contrat article 60 ou 61 entre 2017 et 2019*. Charleroi, FOREM.

Naveaux, F. (2022). *Analyse du profil et de l'insertion des demandeurs d'emploi connus du Forem et ayant bénéficié d'un contrat article 60 ou 61 entre 2017 et 2020*. Charleroi, FOREM.

Nuyts, N. (2022). *Spotlight - Methode voor indicatie van de kwaliteit van uitstroom naar werk - beschrijving van de procedure en toepassing*. RVA-studie, Brussel: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Raeymaeckers, P., Nisen, L., Dierckx, D., Vranken, J., Casman, M.T. (2009). *Activering binnen de Belgische OCMW's*. Brussel, POD Maatschappelijke Integratie.

RVA – Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (2012). *De uitkeringstrekkers van de RVA toegelaten op basis van arbeidsprestaties voor de OCMW's in toepassing van artikel 60 § 7 van de organieke wet betreffende de OCMW's*. RVA-studie, Brussel: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

RVA – Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (2021). *Spotlight - Dynamische statistieken van de werkloosheid: trends en overzicht van de methodologieën*. RVA-studie, Brussel : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

'Spotlight: Het traject van werkl
lozen toegelaten na tewerkstel
ling bij de OCMW's (artikel
60§7).'¹ is een RVA-studie uitge
geven door de RVA:
Keizerslaan 7
1000 Brussel
Tel. 02 515 44 35
Fax 02 515 44 54

Auteur:
Dr. Nathalie Nuyts.

Hoofredactie:
Michiel Segaert.

Verantwoordelijke uitgever:
Dr. Jean-Marc Vandenbergh.

Verantwoordelijke publicatie:
Hugo Boonaert,
Janick Pirard.

**Hebben ook meegewerkt aan
deze studie:**
Sébastien Votquenne,
Hilde Geeraers,
Leen Vranckx,
Brendan Verdonck,
David Sauwens,
Sébastien Malevez,
Jochen Vandekerkhove,
Jonathan Godfroid,
Georges Martens,
Béatrice Depas,
Carline Saucez,
Marie-Paule Vandendeurpel,
Martine Vereeken.

Vormgeving:
Grafische Dienst –
directie Communicatie

Drukwerk:
dienst Drukkerij -
directie Communicatie

De gedeeltelijke of volledige
overname van de teksten is
slechts toegestaan mits schrif
telijke toestemming van de uit
gever.

ISSN 2952-8259 (print)
ISSN 2952-8267 (online)